

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštninjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v Ljubkem sementlan: Knabseminari. — Določniki tiskovnega urada. Šobivalo list bres: onedne narobitja.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, oplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila — plače od navadne vrstice, če se natilne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Šulvereinskim zapaljevancem v poduk.

(Izvirni dopis iz mariborske okolice.)

Pamet je bolji ko žamet pravi slovenski pregovor. Pa žali Bog pri nekterih naših „paverskih“ kmetih je prav malo pameti najti. Če le iz kakega kota kaki nemčurski škric primiga, ki ima široka usta, brke in očale, ter jim slovenski jezik grdi in psuje in le nemškega hvali in priporoča, mu naši kmeti vse verujejo, čeravno bi jih bil petkrat za nos zvodil.

„Bliže mesta, bliže vraga“ to velja tudi za našo ubogo Kamco. Kmet za kmetom premine, na njegovo mesto pa pridejo meščani. Ne bo dolgo, pa bomo v Kamci kmete na prstih ene roke lahko prešteli. K vsem drugim nevoljam še si je pa ta peščica naših kmetov „nemški šulverein“ nakopala. Nemčurski iz Tirolskega privandrani mariborski profesor Nagele, ki uže dolgo v Kamci okoli šnofa, je učitelju g. Gratze, ki je ob enem občinski tajnik ali „Gemeindesekretär“, obljubil lepo plačo, če mu pomore tudi v Kamci ljudi naloviti za šulverein. Na Martinsko nedeljo je toraj občinski berič Pirker kmete lovil rekoč: da je nek profesor iz Marburga tu, naj se grejo zapisat za šulverein, da bode šola nemška in slovenska, ker jo neki Slobenarji ali bindišarji celo slovensko napraviti hočejo. To pa res ni. Resnica je le, da šulverein slovenski jezik celo iz šol spraviti hoče in da bi se le nemški podučevalo. Prašam zdaj: kako pa bodo otroci, ko bodo enkrat odrastli, če se ne bodo tudi slovenski učili slovensko dobro brati, slovenski krščanski nauk in pridigo razumeti mogli?

Figamožem, narodnim Judežem, ki bi za groš Boga, vero, dušo, očeta, mater in otroke prodali, takim je se ve vse eno, če se narodni jezik in krščanski nauk tudi iz šol izključi. Sicer pa se deca v nemčurskih šolah ne nauči dovolj nemški, ampak spači, da ne zna ničesar prav ne nemški ne slovenski, ne brati ne pisati,

ne računati. To kažejo skušnje. Bode li nemščina ljudi srečne in poštene storila? Ali Kamski Draž in Mariborski Brandstätter nekdanja zveličarja Kamških nemškutarjev nista dobro nemški pisati in govoriti znala, in vendar sta kot hudodelnika slej v kajhi čepela? Da je človek pošten, temu je nekaj več treba ko nemščine. Kdo pa svoj jezik, ki ga je mati učila, zamuje in zanjube, takemu človeku tudi nič druga več sveta ne bo in utegne prav lahko tje priti, kamor sta Draž in Bradstätter prišla. Slab otrok, ki se svoje matere bodi kolikorkoli uboge sramuje!

Čem Vam pa povedati kdo je prof. Nagele, in kaj je šulverein. Nagele je privandrani Nemeč in ljuti sovražnik vsega, kar je slovenskega, toraj tudi naših kmetov. Letos 7. avg. je v Grački Tagesposti nekaj o Kamci pisal in kvasil in tam z velikim veseljem in zadovoljnostjo rekel: da meščani Nemci v Kamci grunt za gruntom v roke dobivajo in da slovenski kmetje eden za ovim z gruntov preminejo. Človek, ki ga toraj veseli, če slovenski kmeti ob posestva, in ta v tuje nemške roke pridejo, kateri bedak bo še trdil, da zamore taki sovražni človek Vaš prijatelj biti?

Za tiste cote obleke in nemške bukve, katerih tako Vaši otroci ne razumejo, Nagele hoče Vašo samostalnost in narodnost imeti, hoče Vaše uboge otroke nemčurskemu Molohu v žrelo potisnoti. Kmetje! kateri še niste pameti zapili in zapravili, ne sprejmite sramotne ponudbe. Vaša gospodska so od svetlega cesarja Vam zato postavljeni možje, barusačem ki Vas le za nos voditi hočejo, pa krepko vrata pokažite. To bo častno in pošteno za Vas. „Šulverein“ je bil pred nekaj leti v Berlinu na Lutrovskem Prajzovskem ustanovljen. Cesarški naši vladi sovražni nemčurji so potem to društvo: „šulverein“, tudi pri nas razširjevati začeli. Cesarska naša vlada pa že zdaj sprevidi, da ima šulverein še druge namene ko

samo ubogi deci knjige in obleko deliti in za uk nemškega jezika skrbeti, ter je že cesarskim uradnikom naravnost prepovedala nadalje se tega društva: „šulvereina“ udeležiti.

S tem je pač dovolj dokazano, da je „šulverein“ društvo, katero ni pravo in priporočevanja vredno in če cesarska vlada nebi branila uradnikom se tega društva udeležiti. Kdo je toraj pošten Slovenec in prijatelj cesarski vladi, kateri smo pokorščino dolžni, se ne bo k „šulvereinu“ pripisati dal. Prajzovskega in Lutrovskega pa mi nič nečemo. Mi smo Avstrijanci, Prajz in njegovi pomagači nič zastoj ne dajo, kakor vrag tudi denarja ne da, kakor pravljica pravi, če mu duše ne zapišete. Vse sorte dobrote se Vam bodo obetale.

Če bote verovali tem prerokom, ostali bote slednjič na cedilu, kakor norci. Pravijo Vam, da duhovnikov ne smete poslušati. Koga pa tedaj? Kdo je Vam za svetovalec in pastirje postavljen, ali privandrani škrici ali pa duhovniki? Duhovniki in krivi preroki se ve da nikoli niso prijatelji. S pastirji najpred proč in čeda je volkova. Ko bi duhovniki Judeževih šulvereinskih grošev lačni bili in se nebi sramovali je sprejemati, o tedaj bi si je tudi lahko zaslužili, potem se ve da bi se Vam pa reklo: le duhovnike poslušajte. Duhovniki so Vaši prijatelji, od Boga Vam postavljevi, ki imajo dolžnost Vas opomniti in opozoriti, če Vam nevarnost preti. Od Vas druga ne tirjajo, kakor dolžno krščansko pokorščino in to, kar jim gre. Odirajo Vas le drugi ljudje: Vaši in jihovi sovražniki. —

Konečno toraj rečem: Šola naj ostane v Kamci slovenska in nemška. Obadva jezika sta potrebna. Naj se Nemci tudi slovenski učijo, kakor se mi nemški učimo, jim ne bo nič škodovalo. V šolskih zadevah pa ima cesarska gosposka govoriti, a ne razni ropotarji in škrici, ki jih je veter Bog zna od kod prinesel. Nemir med Nemci in Slovenci pa ravno le taki privandravci delajo, ki bi vse druga ljudstva radi na Prajzovsko, lutrovsko nemško kopito nabili.

Varujte se toraj takih krivih prijateljev, meritiljev in dobrotnikov. Volk ni bil nikoli ovcam prijatelj, in tudi nikoli dobrih pastirjev hvalil ne bo.

Dostavek vredništva. V Kamci so šulverein krpali v krčmi pri g. Joštu, pa so menda za hišo dolžni ostali. Navzoči so bili: tirolski Nagele, koroški učitelj Gratze, stari Seidl iz Pemskega, nemci: Posch z Murskega polja, Zwetler, meljar v Mariboru, iz spodnje Anstrije, dalje 2 Wiesthalerja, nek Stromayer, Lipp, Klinar iz Srbskega, mariborski trgovec Grubitsch, advokat dr. Lorber. Edini pravi Kamčan je menda le berič Pirkar bil pa Rožpaški Kramberger in Habit, katerega je Wiesthaler seboj potegnil, češ naj da 1 fl. ubogej

deci za obleko. Pravi Kamški Slovenci Hlebič, Mole, Repnik, Ranar, Gaube nečejo o šulvereinske ropotiji ničesar vedeti. Tako je prav. Slava pravim Kamškim Slovincem!

Gospodarske stvari.

Poštne hranilnice.

Počeni od 6. novembra t. l. vpelje se pri avstrijskih poštah hranilnicah nov postopek, ki vložnikom obeta kaj velike koristi ter izpolni željo, katero so obrtniki in trgovci dokaj let sem že tudi brez uspeha do zdaj izrekli.

To je namreč vže na mnogotero stran pretresani promet z nakaznicami v podobi čekov (angl. Checks), kterega je poštno-hranilnični urad poprijel ter ga pred nekaj dnevih, namreč 6. dne novembra, začel.

Dotični ukaz določuje, da se tistim vložnikom poštah hranilnic, kateri imajo v poštah hranilnici čez 100 gl. hranilne imovine, ako zahtevajo, pošlje nakazna knjižica, imajoča po 50 golic ali blanketov za čeke (Checks).

Te golicice je treba izpolniti takó, da se vanje zapiše nakazni iznos v cifrah in s pismeni (črkami), in pa kraj in dan s podpisom vred.

Zanimljiva novščina na teh golicah je ta, da imajo po štiri vrste brojk ali eifer (jedinice, desetice, stotice, tisočice), kterih vsaka obseza cifre 1—9. S tem, da se odrežejo ali odstrižejo tiste cifre posamičnih vrst, ktere so višje od cifre v vsaki posamični vrsti potrebne v izraz nakazanega iznosa, onemogočena je povsem izopačba nakazanega iznosa na golicic.

Novo občenje z nakaznicami, ki ga e. kr. poštno-hranilnični urad s tem vpeljuje, najde gotovo pri naših obrtnikih in trgovcih jako vdeležbo, kajti po njem bode vložniku mogoče, brez stroškov in vendar varno, hitro in lagotno novne iznose iz svoje hranilne imovine na vse strani v izplačilo nakazovati.

Ako ima vložnik, recimo, na Dunaji komu kaj plačati, popiše golicico iz svoje knjižice čekovnice, da si nakazani iznos pri najbližjem poštnem uradu v svoji vložni knjižici odpisati — pri čemer ni potreba, da bi on sam osebno hodil na pošto — in oddá ali pošlje ček (nakaznico) tisti osebi ali firmi, kateri hoče kaj plačati. Le-ta lahko nakazani iznos ali sama pri e. kr. poštno-hranilničnem uradu vzdigne ali pa ček v plačilo kateri tretji osebi dalje oddá. Kdor le-ta ček v 14 dnevih poštno-hranilničnemu uradu predloži, prejme za-nj precej na pokaz nakazni iznos, kajti ček se izplačuje imetniku. (Konec prihodnjic.)

Grof Henrik Attens pa štajersko sadjerejstvo.

II. Iz mariborske okolice udeležilo je se s sadovnimi pridelki Tržaške razstave 6, ki so